

k nabytí služebností smlouva, poslední pořízení, výrok soudu a vydržení. Rozšíření těchto výčetmo uvedených důvodů na případ, o nějž tu jde, nebylo by výkladem zákona, nýbrž jeho nepřipustným doplněním (viz Dr. Anton Koban, Eigentümerdienstbarkeit, Festschrift zur Jahrhundertfeier des ABGB. II., str. 575, dále rozhodnutí bývalého Vídeňského nejvyššího soudu ze dne 9. února 1886, čís. 1548 Gl. U. čís. 10.926 a rozhodnutí tohoto nejvyššího soudu čís. 1574 a 5644 sb. n. s.). Ani tím, že dřívější vlastníci pozemků čís. 106/1 a 107 v K. uvedli je ve faktický stav, odpovídající pojmu sporné služebnosti, ani tím, že v roce 1901 parcela čís. 106/1 byla prodána žalobcům a parcela čís. 107 žalovaným, nevznikla tedy služebnost. Náзор odvolacího soudu, že se tak stalo mlčky tím, že žalobci dva trativody, jimi asi třetí rok po koupi parcely č. 106/1 na louce zjištěné, trpěli asi 25 let, odporuje řečeným zákonným ustanovením. Že z obsahu kupních smluv ze dne 27. a 31. července 1901 nelze dovozovati vznik sporné služebnosti, soud první stolice správně doličil, poukávav k ustanovení § 914 obč. zák. Za tohoto stavu věci nemá v tomto případě významu ani ustanovení § 1047 obč. zák., jehož se odvolací soud dovolává.

Čís. 7758.

Pro nárok manžela, jenž nemá viny na rozluce, podle druhé věty § 1266 obč. zák., jest lhotejno, zda rozluka byla vyslovena rozsudkem či usnesením a zda si při rozluce vyhradil nárok na výživné.

(Rozh. ze dne 4. února 1928, Rv I 1589/27.)

Rozloučená manželka domáhala se na manželi placení výživného z důvodu odškodnění podle § 1266 obč. zák. Procesní soud první stolice uznal nárok žalobkyně na odškodnění za oprávněný a přisoudil jí výživné měsíčních 500 Kč. Odvolací soud vyhověl odvolání žalovaného potud, že přisoudil žalobkyni na výživném jen 250 Kč měsíčně a uvedl mimo jiné v důvodech: Žalobkyně domáhá se projednávanou žalobou výživy z důvodu odškodnění po rozumu § 1266 obč. zák. Prvá stolice uznala nárok žalobkyně na odškodnění po rozumu § 1266 obč. zák. za oprávněný. Náзор tento napadá žalovaný; namítaje, že v souzeném případě nepřicházejí ustanovení § 1266 obč. zák. k platnosti, poněvadž jak rozvod, tak i rozluka, provedená cestou nespornou na základě žádosti podle § 17 rozl. zákona a nikoliv rozsudkem, jak žádá výslovně § 1266 obč. zák., uskutečněny byly již za platnosti rozlukového zákona, že žalobkyně v řízení rozlukovém cestou nespornou měla právo odepřít svolení k rozluce z důvodu, že není rozhodnuto o úpravě výživného, po případě, že si měla právo na výživné vyhradit, a že, neučinivši tak, pozbyla práva žádati odškodnění po rozumu § 1266 obč. zák. V rozhodnutí ze dne 23. července 1925, R I 610/25, sb. čís. 5189 zabýval se nejvyšší soud podobným případem jako je projednáváný; v důvodech rozhodnutí se výslovně praví,

že, byl-li do povolení rozluky pojat výrok o vině manžela na rozluce, výrok ten rozloučené manželce zajišťuje plné zadostiučinění podle § 1266 obč. zák. Nejvyššímu soudu při vyslovení tohoto právního názoru bylo a musilo býti zajisté povědomo, že § 1266 obč. zák. mluví toliko o rozloučení manželství rozsudkem, a, byl-li toho názoru, že i při rozvodu a rozluce provedených již za platnosti rozlukového zákona, provedena-li rozlučka usnesením a do výroku pojata, že se manželství rozlučuje z viny manžela, manželce bezvinné nárok na zadostiučinění podle § 1266 obč. zák. přísluší, vysvětluje se to tím, že občanský zákon rozluky usnesením neznal, tak že i takové rozloučení manželství, jež se stalo usnesením, byl-li do něho pojat výrok o vině manžela na rozluce, jak tomu jest v souzeném případě, manželce na rozluce nevinné zachovává nárok na odškodnění podle § 1266 obč. zák. Pokládá proto odvolací soud za správný právní názor procesního soudu, že v souzeném případě žalobkyni nárok na zadostiučinění přísluší, a připojuje se k němu.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání žalovaného.

D ů v o d y:

Dovolací soud poukazuje na svá rozhodnutí čís. 1705 a 5189 sb. n. s., v nichž nepřímou projednána byla otázka, jež se řeší tímto sporem. § 1266 obč. zák. ani ve svém dosavadním znění není na překážku nároku vymáhanému žalobou. Zákon neklade důraz na to, by se rozlučka stala rozsudkem, nýbrž rozeznává jen mezi případy výslovně v něm uvedenými. Uzákoněním manželské novely čís. sb. 320/19 umožněna jest rozlučka i usnesením, jež, pokud jde o § 1266, má též účín jako rozsudek tam vytčený, třeba nebylo to v zákoně vytčeno výslovně. Vyplyvá to z věci samé. Záleží jedině na tom, že došlo k rozluce z viny manžela, na němž domáhá se nevinný manžel náhrady škody podle tohoto §, neboť jen na tuto skutečnost poukazuje příslušné ustanovení § 1266 jako na zásadní náležitost sporného nároku, kdežto formální způsob rozluky, rozsudek, byl tehdy věcí samozřejmou. Pro tento případ postačí, že bylo na rozlukou uznáno výslovně z viny žalovaného, byť se tak stalo usnesením. Nezáleží ani na tom, zda si žalobkyně i při rozluce vyhradila nárok na výživu, neboť ani v opačném případě nemohla býti zbavena náhradního nároku podle § 1266 obč. zák., když zákon nestanovil tak výslovně.

Čís. 7759.

Ustanovení § 11 (2) vyr. ř. vztahuje se také na případy § 10 (4) vyr. ř.

(Plenární rozhodnutí ze dne 9. února 1928, Pres. 641/26.)